УДК 796.012.3-055.2

Ріпак М.О.,[1]Боднар І.Р.[2]
[1]кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
Львівський державний університет фізичної культури імені І. Боберського, м. Львів
[2]доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор
Львівський державний університет фізичної культури імені І. Боберського, м. Львів

ОСОБЛИВОСТІ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДОРОСЛИХ ЖІНОК У ВІЛЬНИЙ ЧАС

У статті висвітлено питання рухової активності дорослих жінок у вільний час. Установлено, що у міських жінок значно більше вільного часу, який вони можуть використовувати з урахуванням своїх потреб та інтересів, натомість у жінок сільської місцевості вільного часу є недостатньо (щодня вільний час мають 55,7% міських жінок і 14,4% жінок сільської місцевості). Серед видів діяльності дорослих жінок у вільний час переважають пасивні її різновиди. Жінки, що проживають у селі, у вільний час здебільшого надають перевагу перегляду телевізійних програм (22,2%), вишивають, в'яжуть (20,0%), міські жінки займаються особистими справами (29,8%), спілкуються з подругами (28,2%), переглядають телепрограми (27,8%). Спеціально організованій руховій активності жінки приділяють недостатньо уваги, вони надають перевагу побутовій руховій активності, яка займає більшу частину доби. Спеціально організована рухова активність є властивою для 24,0% жінок міст і 11,5% жінок сільської місцевості. Значна кількість жінок розуміє позитивний вплив занять фізичними вправами на організм, проте не займається, посилаючись на відсутність вільного часу чи умов для занять.

Ключові слова: *рухова активність, дорослі жінки, вільний час.*

Рипак М.А., Боднар И.Р. Особенности двигательной активности взрослых женщин в свободное время. *В статье освещено вопросы двигательной активности взрослых женщин в свободное время. Установлено, что в городских женщин больше свободного времени, который они могут использовать с учетом своих интересов и потребностей, в женщин сельской местности свободного времени недостаточно (каждый день свободное время имеют 55,7% городских женщин и 14,4% женщин сельской местности). Среди видов деятельности взрослых женщин в свободное время преобладают пассивные ее разновидности. Женщины сельской местности в свободное время надают преимущество просмотру телепрограмм (22,2%), вышивают, вяжут (20,0%), городские женщины занимаются личными делами (29,8%), общаются с подругами (28,2%), просматривают телепрограммы (27,8%). Специально организованной двигательной активности женщины уделяют недостаточно внимания, они предпочитают бытовую двигательную активность, которая занимает большую часть суток. Специально организованная двигательная активность свойственна 24,0% городских женщин и 11,5% женщин сельской местности. Значительное количество женщин понимает позитивное влияние занятий физическими упражнениями на организм, но не занимаются, посылаясь на отсутствие свободного времени или условий для занятий.*

Ключевые слова: *двигательная активность, взрослые женщины, свободное время.*

Ripak Mariana, Bodnar Ivanna. Features of motor activity of adult women in their free time. *In the article are highlighted the issues of motor activity of adult women in their free time. It has been found that urban women have significantly more free time which they can use taking into account their needs and interests, while women in rural areas do not have enough free time. Every day, 55.7% of urban women and 14.4% of women in rural areas have free time. The least free time is in women of mature age which are living in rural areas. The duration of free time during the working day in adult women ranges from 30 minutes to 2 hours, on weekends - ranges from 3 to 4 hours.*

Among the types of activities of adult women in their free time dominate passive types of activities. Women which are living in the countryside in their free time mostly prefer watching TV programs (22.2%), embroider, knit (20.0%), visit neighbors, go on a visit (18.5%), urban women deal with personal affairs (29.8%), communicate with girlfriends (28.2%), watch TV programs (27.8%). Specially organized motor activity women pay insufficient attention they give preference to everyday motor activity, which takes most of the day. Specially organized motor activity is characteristic of 24.0% of urban women and 11.5% of women of rural areas. A significant number of women understand the positive effects of exercises on the body, but does not do so, referring to the lack of free time or conditions for occupation. Among the respondents 10.3% of urban women and 22.7% of women in rural areas indicated that they did not see the need for doing exercise.

The female motor activity in the countryside was rated as high (25.2%) and average (36.1%), women of cities – as average (47.9%). A significant number of women in urban and rural areas indicated a low level of motor activity (28.3% and 24.7% respectively).

Key words: *motor activity, adult women, free time.*

Постановка проблеми. Проблеми вільного часу людини досліджуються з епохи інтенсивного розвитку промисловості, проте особливого значення зазначена проблема набуває в сучасних умовах інформаційного суспільства, яке вносить значні зміни до традиційного способу життя людини [7, с.65].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вільний час розглядається як соціальна цінність, як важливий чинник усебічного розвитку людини, її потреб, інтересів, нахилів. Як вказують науковці, вільний час людини окреслюється як частина часу, яка є незалежною від виконання професійних, сімейних і громадських обов'язків і яка призначена для добровільно вибраних людиною занять, що слугують для відпочинку, розваги та власного удосконалення [1, с. 122; 7, с.65].

Розрізняють декілька вимірів вільного часу людини:

- суб'єктивний (величина якого оцінюється конкретною особою найчастіше у категоріях багато чи мало часу);
- об'єктивний (визначається у годинах і хвилинах);
- релятивний (параметри якого визначаються співвідношенням вільного часу конкретної людини до вільного часу інших людей) [7, с.73].

За способом використання вільного часу людей можна поділити на декілька типів, проте жоден з них у «чистому» вигляді не існує:

1) люди, які прагнуть у вільний час максимально задовольнити свої духовні потреби у творчості;
2) пов'язаний з пошуком у вільний час насамперед розваг;
3) люди, які віддають значну частину вільного часу домівці, сім'ї, дітям;
4) люди, які основну частину вільного часу присвячують спорту;
5) майже весь вільний час ці люди віддають громадській роботі;
6) люди, які присвячують вільний час передусім придбанню матеріальних благ;
7) люди, діяльність яких має відверто виражений антигромадський характер;
8) люди, які розглядають вільний час як втечу від життя [1, с.123].

Важливим компонентом вільного часу є рухова активність, як невід'ємна складова раціонального способу життя особистості. Вона спрямована на зміцнення здоров'я, розвиток фізичного потенціалу та досягнення фізичної досконалості. Рухова активність має важливе значення для профілактики ожиріння, сприяє зменшенню ризику виникнення серцево-судинних захворювань, окремих онкологічних захворювань та депресії [3, 5, с. 265].

У сучасних умовах життя рухова активність людини знижується. У Національній стратегії з оздоровчої рухової активності [3] вказується, що достатній рівень оздоровчої рухової активності мають лише 3% населення віком від 16 до 74 років, середній рівень – 6%, низький рівень – 33% населення. Як зазначають науковці, спеціально організована рухова активність найбільш властива чоловікам у віці до 30 років, а жінкам – до 15 років. При цьому, навіть у ці вікові періоди індекс рухової активності дуже низький, особливо у жінок [5, с. 266].

Проблема оптимізації рухової активності та організації вільного часу людини активно досліджується в останні роки. Зокрема, особливості рухової активності учнів загальноосвітніх шкіл віком 15–17 років у вільний час досліджував А. Б. Мандюк [2, с.53-57]; формування культури дозвілля студентів висвітлено у працях І. Олійника та К. Єрусалимець [4, с.207-212]; бюджет вільного часу та рекреаційної активності студентів вивчав О. Садовський [6, с.103-106]. У працях закордонних авторів [8, 9, 10, 11, 12] також висвітлюються питання місця рухової активності у дозвіллі людей різного віку.

Водночас, на сьогодні є недостатньо досліджень, які б містили дані стосовно особливостей рухової активності дорослих жінок у вільний час. З огляду на вище вказане, дослідження є актуальним.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано відповідно до теми НДР кафедри теорії і методики фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури на 2017-2020 рр. «Теоретико-методичні аспекти оптимізації рухової активності різних груп населення» (протокол № 4 від 17.11.2016).

Завдання дослідження:

1. Визначити наявність вільного часу і способи його проведення дорослими жінками.
2. З'ясувати ставлення дорослих жінок до рухової активності у вільний час.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, анкетування, методи математичної статистики.

Виклад основного матеріалу. Дослідження проводилося шляхом анкетування жінок, у якому брало участь 1864 дорослі жінки, з них 706 жінок першого зрілого віку, 509 жінок другого зрілого віку і 649 жінок пенсійного віку. Серед опитаних жінок 1119 проживають у містах і 745 – у сільській місцевості.

Установлено, що у жінок сільської місцевості значно менше вільного часу, ніж у міських жінок. Так, лише 14,4 % жінок сільської місцевості мають вільний час кожного дня, інколи – 34,5% жінок, практично ніколи – 51,5%. При цьому спостерігається тенденція, що більше вільного часу мають незаміжні жінки. Серед жінок, що проживають у містах, 55,7% мають вільний час кожного дня, інколи – 34,5% опитаних і практично ніколи – 9,8% дорослих жінок.

Окрім того встановлено, що найменше вільного часу у жінок зрілого віку, що проживають у сільській місцевості. Так, кожного дня вільний час мають лише 5,9% жінок першого зрілого віку і 2,8% жінок другого зрілого віку, які проживають у сільській місцевості. Натомість більша кількість жінок зрілого віку, які проживають у місті, мають вільний час кожного дня (12,1% жінок першого зрілого віку і 11,3% жінок другого зрілого віку). Варто зазначити, що 12,0% жінок першого зрілого віку і 26,6% жінок другого зрілого віку сільської місцевості практично ніколи не мають вільного часу. Натомість у містах таких жінок значно менше (рис. 1).

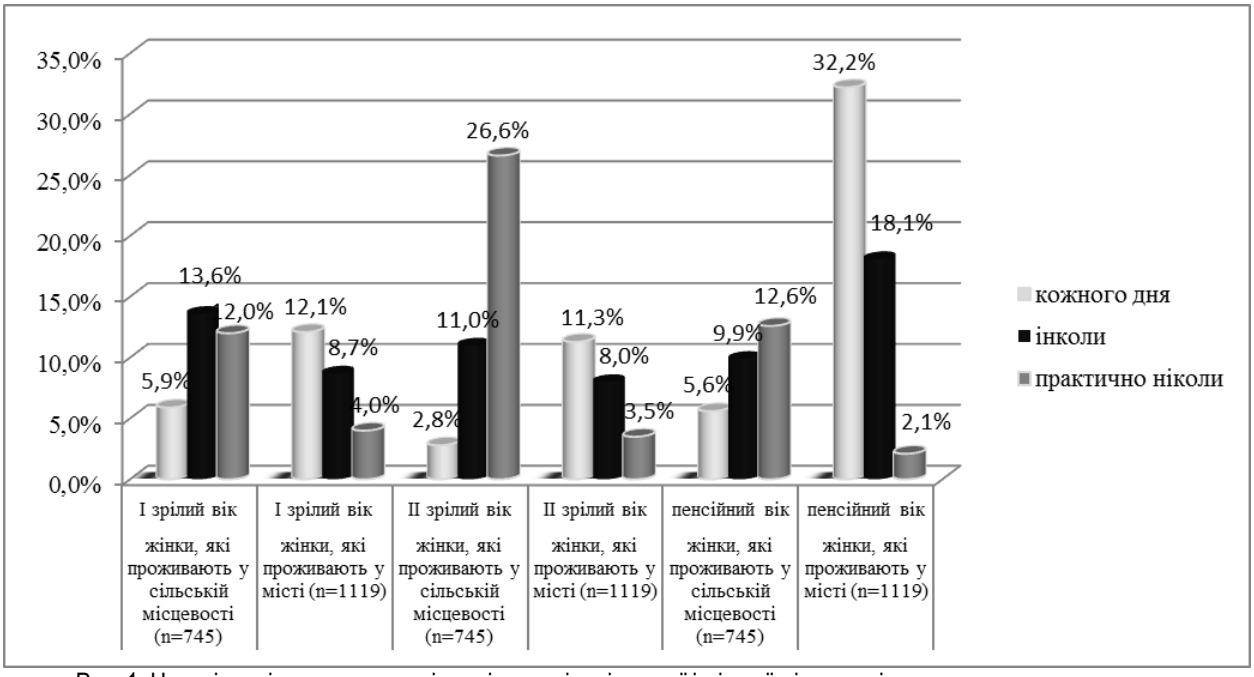

Рис. 1. Наявність вільного часу у жінок різного віку сільської і міської місцевості

Серед жінок пенсійного віку сільської місцевості кількість тих, що кожного дня мають вільний час, становить 5,6%, у містах – 32,2% опитаних. На відсутність вільного часу вказали 12,6% жінок пенсійного віку, що проживають у селі і 2,1% міських жінок пенсійного віку.

У проведеному анкетуванні було з'ясовано тривалість вільного часу у жінок різного віку. Так, більшість дорослих жінок, які мають вільний час впродовж дня, зазначили, що його тривалість коливається в межах від 30 хвилин до 2 годин. Тривалість вільного часу у вихідні дні є більшою і коливається в межах від 3 до 4 годин. Значна кількість дорослих жінок дала суб'єктивну оцінку вільного часу, вказавши, що його мало. Варто зазначити, що тривалість вільного часу залежить і від пори року. Так, жінки, які проживають у сільській місцевості вказали, що вільного часу у них значно більше взимку, ніж в інші пори року. Натомість жінки, які проживають у містах, вказали, що найбільше вільного часу вони мають у період відпустки, незалежно від пори року.

Результати анкетування дають підстави стверджувати, що у міських жінок значно більше вільного часу, який вони можуть використовувати з урахуванням своїх потреб та інтересів, натомість у жінок сільської місцевості вільного часу є недостатньо. Це пов'язано з великою кількістю обов'язків, які мають жінки, що проживають у селі (ведення домашнього господарства, робота на земельних ділянках тощо).

Аналізуючи структуру вільного часу дорослих жінок, ми встановили наступне. Жінки, що проживають у селі, у вільний час здебільшого надають перевагу перегляду телевізійних програм (22,2%), вишивають, в'яжуть (20,0%), відвідують сусідів, ходять в гості (18,5%) (табл.1).

Таблиця 1

Види занять, яким надають перевагу дорослі жінки у вільний час

Варіанти відповідей	Жінки сільської місцевості (n=745)		Міські жінки (n=1119)	
	%	ранг	%	ранг
Займаюся фізичними вправами	9,5	9	25,8	5
Читаю літературу	12,9	7	19,7	6
Переглядаю телевізійні програми	22,2	1	27,8	3
Займаюся домашнім господарством	17,7	4	27,1	4
Ходжу в гості, відвідую сусідів	18,5	3	14,6	8
Спілкуюся з подругами	13,7	6	28,2	2
Займаюся особистими справами	15,4	5	29,8	1
Пасивно відпочиваю	11,1	8	7,1	11
Граю в комп'ютерні ігри	8,7	10	15,8	7
Шию, вишиваю, в'яжу	20,0	2	10,0	10
Відвідую музеї, кінотеатри	7,0	11	13,9	9
Інші	1,2	12	1,6	12

Найменше приваблюють жінок сільської місцевості такі захоплення, як відвідування музеїв, кінотеатрів (7,0%), комп'ютерні ігри (8,7%) та заняття фізичними вправами (9,5%).

Захоплення міських жінок у вільний час відрізняються від тих, яким надають перевагу жінки, що проживають у сільській місцевості. Перші рейтингові місця займають такі: заняття особистими справами (29,8%), спілкування з подругами (28,2%), перегляд телевізійних програм (27,8%). Варто зазначити, що структура вільного часу, тобто сукупність видів діяльності, які характеризують проведення вільного часу, у жінок різного віку також відрізняється. Жінки зрілого віку більш активні та надають перевагу активному проведенню вільного часу, натомість жінки пенсійного віку надають перевагу пасивному відпочинку у вільний час, або відпочинку, який не передбачає значної рухової активності.

Наші дані підтверджують й інші фахівці [7, с.76], які вказують, що серед форм рекреаційної активності людей переважають пасивні її різновиди (читання літератури, перегляд телепередач).

Що стосується рухової активності, то жінки вважають, що вони достатньо активні. Жінки, які проживають у сільській місцевості, оцінили власну рухову активність як високу та середню (25,2% і 36,1% відповідно). Проте, рухова активність жінок, які проживають у селі, має переважно побутовий характер і лише незначна кількість жінок (9,5%) вказали, що їм властива спеціально організована рухова активність. Натомість серед міських жінок відсоток тих, хто вказав на високий рівень рухової активності, складає лише 9,7%, значна частина міських жінок оцінили власну рухову активність як середню (47,9%). Значна кількість жінок міської і сільської місцевості вказали на низький рівень рухової активності (28,3% і 24,7% відповідно). Вагалися у виборі відповіді 14,0% дорослих жінок.

Установлено, що дорослі жінки надають перевагу побутовій руховій активності, яка займає більшу частину доби. Натомість спеціально організованій руховій активності приділяється недостатньо уваги. Так, 10,0% міських жінок і 71,1% жінок, які проживають у сільській місцевості пересуваються у справах пішки, постійно займаються побутовою фізичною працею 69,6% міських жінок і 89,3% жінок сільської місцевості. Разом з тим, виконують ранкову гігієнічну гімнастику лише 1,6% міських жінок і жодна жінка сільської місцевості, самостійно займаються фізичними вправами 11,9% жінок, які проживають у містах і 9,5% жінок, які проживають у селах, заняття у фізкультурно-оздоровчих групах відвідують 13,9% міських жінок і 1,2% жінок, які проживають у сільській місцевості. Необхідно зазначити, що більш активними є жінки, які проживають у містах. Вони відвідують фітнес-центри, клуби та більш активно самостійно займаються фізичними вправами в домашніх умовах.

Наше дослідження показало, що спеціально організована рухова активність є властивою для 24,0% жінок міст і 11,5% жінок сільської місцевості (рис. 2).

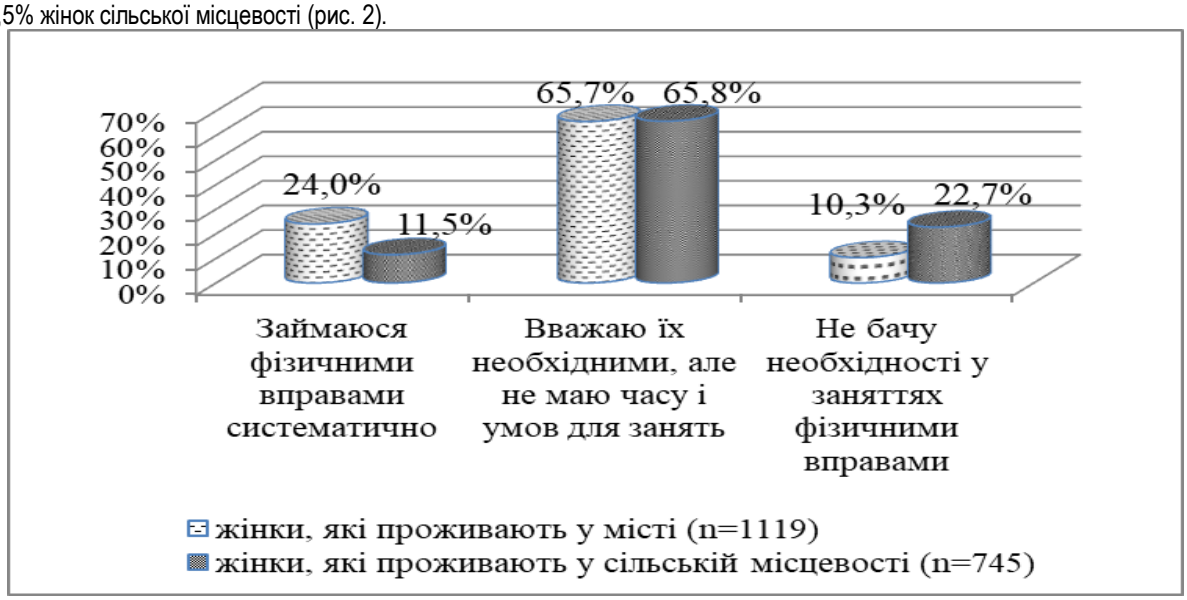

Рис. 2. Активність дорослих жінок у заняттях фізичними вправами

Поряд з цим, значна кількість жінок розуміє позитивний вплив занять фізичною культурою на організм, проте не займається, посилаючись на відсутність вільного часу чи умов для занять.

Серед опитаних 10,3% міських жінок і 22,7% жінок сільської місцевості вказали, що не бачать необхідності у заняттях фізичними вправами. Вище наведені дані свідчать про недооцінку жінками важливості рухової активності для їхнього здоров'я.

Висновки. Установлено, що у міських жінок значно більше вільного часу, який вони можуть використовувати з урахуванням своїх потреб та інтересів, натомість у жінок сільської місцевості вільного часу є недостатньо. Щодня вільний час мають 55,7% міських жінок і 14,4% жінок сільської місцевості. Найменше вільного часу є у жінок зрілого віку, що проживають у сільській місцевості. Тривалість вільного часу впродовж робочого дня у дорослих жінок коливається в межах від 30 хвилин до 2 годин, у вихідні дні – коливається в межах від 3 до 4 годин.

Серед видів діяльності дорослих жінок у вільний час переважають пасивні її різновиди. Жінки, що проживають у селі, у вільний час здебільшого надають перевагу перегляду телевізійних програм (22,2%), вишивають, в'яжуть (20,0%), міські жінки займаються особистими справами (29,8%), спілкуються з подругами (28,2%), переглядають телепрограми (27,8%). Спеціально організованій руховій активності жінки приділяють недостатньо уваги, вони надають перевагу побутовій руховій активності, яка займає більшу частину доби. Спеціально організована рухова активність є властивою

для 24,0% жінок міст і 11,5% жінок сільської місцевості. Значна кількість жінок розуміє позитивний вплив занять фізичними вправами на організм, проте не займається, посилаючись на відсутність вільного часу чи умов для занять.

Власний рівень рухової активності жінки сільської місцевості оцінили як високий (25,2%) та середній (36,1%), жінки міст – як середній (47,9%). Значна кількість жінок міської і сільської місцевості вказали на низький рівень рухової активності (28,3% і 24,7% відповідно).

Перспективи подальших досліджень полягають у залученні дорослих жінок до спеціально організованої рухової активності у вільний час.

Література

1. Курчаба Т., Тимошенко Л., Олійник Р. Вільний час студентів як складова їх соціального часу // Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення : матеріали IX Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Л., 2014. – С. 122–128.

2. Мандюк А. Особливості рухової активності учнів загальноосвітніх шкіл віком 15-17 років у вільний час // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків : ХДАФК, 2017. – Випуск 2(58). – С. 53–57.

3.Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» / Схвалено указом Президента України від 9 лютого 2016 року № 42/2016.

4. Олійник І., Єрусалимець К. Формування культури дозвілля студентської молоді // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. у-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2013. – Випуск 1 (21). – С. 207–212.

5.Прокопенко Н. О. Вікові особливості оздоровчої фізичної культури // Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : наук. часопис національного пед. у-ту ім. М. П. Драгоманова. – К., 2017. – Серія 15, вип. 5 К (86) 17. – С. 264–269.

6. Садовський О. Дослідження бюджету вільного часу та рекреаційної активності студентів // Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : наук. часопис національного пед. у-ту ім. М. П. Драгоманова. – К., 2016. – Серія 15, Випуск 6(76)16. – С. 103–106.

7. Соціально-культурні аспекти рекреації / Є. Приступа, Н. Завидівська, П. Мартин // Фізична рекреація : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту ; за наук. ред. Євгена Приступи. – Дрогобич : Коло, 2010. – Ч. 1, розд. 2. – С. 57–88.

8. Benedetti T., Borges L., Petroski E. Physical activity and mental health status among elderly people // Revista Saude Publica, 2008. – № 42. – pp. 302–307.

9. Bravata D., Smith-Spangler C., Sundaram V., Gienger A., Lin N., Lewis R., Sirard J. Using pedometers to increase physical activity and improve health: a systematic review // Jama, 2007. – 298(19). – P. 2296–2304.

10. Merritt R. et al. An exploration of recreational activities while travelling relative to psychographic tendencies // Tourism Recreation Research, 2016. – Т. 41. – № 3. – P. 302–313.

11. Rejeski W. J., Mihalko S. L. Physical activity and quality of life in older adults // The Journals of Gerontology Series A: Biological Sciences and Medical Sciences, 2001. – № 56. – pp. 23–35.

12. Wojciechowska P. Physical activity and human health // Studia Medyczne, 2015. – № 30(4). – P. 254–260.

References

1. Kurchaba, T., Timoshenko, L., Oliynyk, R. (2014), "The students' free time as a component of their social time", Problemy aktyvizatsiyi rekreatsiyno-ozdorovchoyi diyal'nosti naselennya: materialy IX Vseukr. nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastyu, Lviv, pp. 122–128.

2. Mandyuk, A. (2017), "Features of motor activity of students of general secondary schools aged 15-17 in their free time", Slobozhans'kyy naukovo-sportyvnyy visnyk, Kharkiv: KHDAFK, Vypusk 2(58), pp. 53–57.

3. President of Ukraine (2016), "On the National Strategy for the Improvement of Motor Activity in Ukraine for the period up to 2025" "Motor Activity – a Healthy Lifestyle – A Healthy Nation", Uriadovyi kur'ier, No. 38, pp. 8–9.

4. Oliynyk, I., Jerusalem, K. (2013), "Formation of leisure culture of student youth", Fizychne vykhovannya, sport i kul'tura zdorov"ya u suchasnomu suspil'stvi : zb. nauk. pr. Skhidnoyevrop. nats. u-tu im. Lesi Ukrayinky, Luts'k, Vypusk 1 (21), pp. 207–212.

5. Prokopenko, N.O. (2017), "Age features of health physical education", Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoyi kul'tury (fizychna kul'tura i sport): nauk. chasopys natsional'noho ped. u-tu im. M. P. Drahomanova, K., Seriya 15, vyp. 5 K (86) 17, pp. 264–269.

6. Sadovsky, O. (2016), "Investigation of the budget of free time and recreational activity of students", Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoyi kul'tury (fizychna kul'tura i sport): nauk. chasopys natsional'noho ped. u-tu im. M. P. Drahomanova, K., Seriya 15, Vypusk 6(76)16, pp. 103–106.

7. Prystupa, Y., Zavydivska, Martin, P. (2010), "Socio-cultural aspects of recreation", Fizychna rekreatsiya : navch. posib. dlya stud. vyshch navch. zakl. fiz. vykhovannya i sportu; za nauk. red. Yevhena Prystupy, Drohobych : Kolo, Ch. 1, rozd. 2, pp. 57–88.

8. Benedetti, T., Borges, L. and Petroski, E. (2008), "Physical activity and mental health status among elderly people", Revista Saude Publica, No. 42, pp. 302–307. available at: http://dx.doi.org/10.1590/S0034-89102008005000007

9. Bravata, D., Smith-Spangler, C., Sundaram, V., Gienger, A., Lin, N., Lewis, R., Sirard, J. (2007), "Using pedometers to increase physical activity and improve health: a systematic review", Jama, No. 298(19), pp. 2296–2304.

10. Merritt, R. et al. (2016), "An exploration of recreational activities while travelling relative to psychographic tendencies", Tourism Recreation Research, T. 41, № 3, pp. 302–313.

11. Rejeski, W.J. and Mihalko, S.L. (2001), "Physical activity and quality of life in older adults", The Journals of Gerontology Series A: Biological Sciences and Medical Sciences, No. 56. pp. 23–35.
12. Wojciechowska, P. (2015), "Physical activity and human health", Studia Medyczne, No. 30 (4), pp. 254–260.

УДК 796.071.4(436)

Романчук О.В.
кандидат філологічних наук, доцент,
Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка, м. Дрогобич

ОСОБЛИВОСТІ ГУМАНІТАРНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ В СЕРЕДНІХ ПРОФЕСІЙНИХ ШКОЛАХ АВСТРІЇ

Стаття присвячена дослідженню системи підготовки майбутніх вчителів фізичного виховання та спорту в середніх професійних школах Австрії. Мета роботи полягає у вивченні та аналізі особливостей гуманітарно-економічної підготовки майбутніх вчителів фізичного виховання та спорту в середніх професійних школах Австрії. Первинною ланкою системи неперервної професійної підготовки педагогічних кадрів зі спорту та фізичної культури є середня професійна освіта, що забезпечує підготовку фахівців з фізичного виховання для галузі позашкільної спортивно-виховної роботи, дошкільного виховання, сфери оздоровлення і реабілітації, а також для системи шкільної освіти початкового і базового рівня. Здійснений аналіз навчальних планів і програм професійної освіти педагогічних кадрів з фізичної культури і спорту австрійських середніх професійних шкіл доводить, що дисципліни циклу гуманітарно-економічної підготовки спрямовані на попередження формування технократичного і вузькопрофесійного мислення майбутнього фахівця та на становлення духовно багатої особистості, яка володіє розвиненим почуттям соціально-професійної відповідальності.

Ключові слова: *система підготовки, вчителі, фізичне виховання та спорт, Австрія.*

Романчук О. **Особенности гуманитарно-экономической подготовки будущих учителей физического воспитания и спорта в средней профессиональной школе Австрии.** *Статья посвящена исследованию системы подготовки будущих учителей физического воспитания и спорта в средних профессиональных школах Австрии. Цель работы заключается в изучении и анализе особенностей гуманитарно-экономической подготовки будущих учителей физического воспитания и спорта в средних профессиональных школах Австрии. Первичным звеном системы непрерывной профессиональной подготовки педагогических кадров по спорту и физической культуре является среднее профессиональное образование, которое обеспечивает подготовку специалистов по физическому воспитанию для отрасли внешкольной спортивно-воспитательной работы, дошкольного воспитания, сферы оздоровления и реабилитации, а также для системы школьного образования начального и базового уровня. Проведенный анализ учебных планов и программ профессионального образования педагогических кадров по физической культуре и спорту австрийских средних профессиональных школ доказывает, что дисциплины цикла гуманитарно-экономической подготовки направленные на предупреждение формирования технократического и узкопрофессионального мышления будущего специалиста и на становление духовно богатой личности, обладающей развитым чувством социально профессиональная ответственности.*

Ключевые слова: *система подготовки, учителя, физическое воспитание и спорт, Австрия.*

Romanchuk O. **Characteristics of humanitarian and economic constituent of future teachers of physical education and sports training in the secondary professional schools of Austria.** *The article is devoted to the study of the system of preparation of future teachers of physical education and sports in secondary professional schools in Austria. The purpose of the paper is to study and analyze the peculiarities of the humanities and economic constituent of future teachers of physical education and sport training in secondary professional schools in Austria. The primary link of the system of continuous professional training of pedagogical staff in sports and physical culture is secondary vocational education, which provides training for specialists in the field of extracurricular sports and educational activities, preschool education, health improvement and rehabilitation, as well as for the primary and basic school education system in general. An analysis of the curricula and programs of professional education of teaching staff in physical culture and sports of Austrian secondary vocational schools proves that the disciplines of the cycle of humanitarian and economic training are aimed at preventing the formation of technocratic and narrow professional thinking of a future specialist and the formation of a spiritually rich personality who has a developed sense of social and professional responsibility. Systemic, purposeful humanitarian and economic training serves to the formation of the personal culture of the future teacher, the development of its adaptability, autonomy and initiative, as the foundations for the high professional level. Therefore, this cycle of training is a kind of mechanism for the humanization of vocational education in the pedagogical specialty "Movement and Sport", defines the personality of the future teacher as the main value of the pedagogical process. Its content is aimed at developing a holistic personality, harmonizing the spiritual and physical strength, and increasing readiness to fully realize the capabilities in professional activity.*

Key words: *training system, teachers, physical education and sport, Austria*.

Постановка проблеми. Актуальність підвищення якості професійної підготовки педагогічних кадрів зі спорту і